EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 04 16
COM(2025) 186 final

2025/0101 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašo sudarymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Kontekstas

2023 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė politinį susitarimą dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, sudarančių Migracijos ir prieglobsčio paktą, kuriais ES lygmeniu įgyvendinama visapusiška ES migracijos valdymo taisyklių ir bendros prieglobsčio sistemos reforma.

Pagal Direktyvą 2013/32/ES (toliau – Prieglobsčio procedūrų direktyva) šalių priskyrimas prie saugių kilmės šalių galimas tik valstybės narės lygmeniu. Reglamente (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES (toliau – Prieglobsčio procedūros reglamentas), kuris yra Pakto dalis, pirmą kartą numatyta galimybė šalis prie saugių kilmės šalių priskirti Sąjungos lygmeniu.

Savo 2024 m. gruodžio 16 d. laiške valstybių ir vyriausybių vadovams, pateiktame prieš Europos Vadovų Tarybos susitikimą, Pirmininkė U. von der Leyen informavo, kad ES prieglobsčio agentūros (EUAA) buvo paprašyta paspartinti konkrečių trečiųjų šalių, kurios galėtų būti priskirtos prie saugių kilmės šalių, analizę siekiant sudaryti ES lygmens sąrašą. 2024 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose atkreiptas dėmesys į vykdomą darbą, susijusį su saugiomis kilmės šalimis. Siekdama imtis tolesnių veiksmų, savo 2025 m. kovo 17 d. laiške valstybių vadovams, pateiktame prieš Europos Vadovų Tarybos susitikimą, Pirmininkė U. von der Leyen informavo, kad, remdamasi ES prieglobsčio agentūros atlikta analize ir kitais turimais informacijos šaltiniais, Komisija pateiks pasiūlymą dėl pirmojo saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašo. Europos Parlamentui ir Tarybai priėmus šį sąrašą, jis bus dinamiškas ir ilgainiui galės būti toliau plečiamas arba peržiūrimas.

Šiuo pasiūlymu siekiama prie saugių kilmės šalių Sąjungos lygmeniu **priskirti šalis kandidates ir vieną potencialią kandidatę tapti ES nare bei dar šešias kitas šalis**. Pagal Reglamentą (ES) 2024/1348, kai tarptautinės apsaugos prašytojas atvyksta iš saugios kilmės šalies, prašymo nagrinėjimas paspartinamas ir baigiamas ne vėliau kaip per tris mėnesius. Be to, jei prašytojui dar nesuteiktas leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją, valstybė narė gali nagrinėti prašymą pagal pasienio procedūrą.

Pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą, trečioji šalis prie saugių kilmės šalių pagal šį reglamentą gali būti priskirta tik tuo atveju, kai, remiantis teisine padėtimi, teisės taikymu demokratinėje sistemoje ir bendromis politinėmis aplinkybėmis, gali būti įrodyta, kad nevykdomas persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 (toliau – Priskyrimo reglamentas) 9 straipsnyje, ir nekyla realus pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta to reglamento 15 straipsnyje.

Vertinimas, ar trečioji šalis yra saugi kilmės šalis pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą, turi būti grindžiamas įvairiais atitinkamais ir turimais informacijos šaltiniais, įskaitant informaciją iš valstybių narių, ES prieglobsčio agentūros, Europos išorės veiksmų tarnybos, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro ir kitų atitinkamų tarptautinių organizacijų, ir jį atliekant atsižvelgiama į EUAA reglamento (Reglamento (ES) 2021/2303) 11 straipsnyje nurodytą bendrą kilmės šalies informacijos analizę, jei ji turima.

Atliekant vertinimą, atsižvelgiama, *inter alia*, į tai, kokio masto apsauga nuo persekiojimo arba didelės žalos suteikiama:

- atitinkamais šalies įstatymais bei kitais teisės aktais ir tuo, kaip jie yra taikomi;

- laikantis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, arba Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte, arba Jungtinių Tautų konvencijoje prieš kankinimą įtvirtintų teisių ir laisvių, visų pirma tų teisių, nuo kurių pagal minėtos Europos konvencijos 15 straipsnio 2 dalį negalima nukrypti;
- nesant jokio savo piliečių išsiuntimo, išvežimo (išvesdinimo) ar ekstradicijos į trečiąsias šalis, kuriose, *inter alia*, yra rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kuriose dėl rasės, tikėjimo, tautybės, seksualinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų iškiltų pavojus jų gyvybei ar laisvei, arba kurių atveju yra didelė perkėlimo, išsiuntimo ar ekstradicijos iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė;
- numačius veiksmingos teisinės gynybos dėl tų teisių ir laisvių pažeidimų sistemą.

Pasiūlymu siekiama sustiprinti praktinį saugios kilmės šalies koncepcijos, kaip labai svarbios priemonės, padedančios greitai nagrinėti prašymus, kurie gali būti nepagrįsti, taikymą.

Tai, kad trečioji šalis yra įtraukta į saugių kilmės šalių Sąjungos arba nacionalinio lygmens sąrašą, negali būti absoliuti saugumo garantija visiems tos šalies piliečiams. Valstybės narės gali taikyti saugios kilmės šalies koncepciją tik tuo atveju, jei atliekant individualų vertinimą prašytojas negali pateikti elementų, kurie pagrįstų, kodėl saugios kilmės šalies koncepcija jam netaikytina, ir jeigu prašytojas turi tos šalies pilietybę arba jis yra asmuo be pilietybės ir anksčiau nuolat gyveno toje šalyje.

Nors valstybėms narėms palikta teisė taikyti jau priimtus arba priimti teisės aktus, kuriais leidžiama prie saugių kilmės šalių nacionaliniu lygmeniu priskirti kitas trečiąsias šalis nei tos, kurios prie tokių šalių priskirtos Sąjungos lygmeniu, tokiu bendru priskyrimu Sąjungos lygmeniu turėtų būti užtikrinta, kad visos valstybės narės vienodai taikytų šią koncepciją prašytojams, kurių kilmės šalys Sąjungos lygmeniu priskirtos prie saugių kilmės šalių. Tikimasi, kad tai palengvins prašymų nagrinėjimo ir atitinkamų procedūrų konvergenciją ir taip atgrasys nuo neteisėto tarptautinės apsaugos prašytojų judėjimo.

Be to, Prieglobsčio procedūros reglamente taip pat nustatytos **papildomos priemonės, padedančios valstybėms narėms veiksmingiau tvarkyti prieglobsčio prašymus**.

Pirma, juo nustatytas **naujas pagrindas taikyti paspartintas ir pasienio procedūras, atsižvelgiant į prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklį (20 proc.)**, kaip nurodyta Prieglobsčio procedūros reglamento 42 straipsnio 1 dalies j punkte ir 42 straipsnio 3 dalies e punkte. Šis prašymų patenkinimo rodiklis susijęs su tam tikros pilietybės prašytojų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga visoje ES, dalimi. Jei šis rodiklis yra 20 proc. arba mažesnis, tai reiškia, kad tos pilietybės prašymai, tikėtina, yra nepagrįsti. Juo siekiama suteikti valstybėms narėms papildomą lanksčią priemonę, taikytiną nagrinėjant tam tikrus tarptautinės apsaugos prašymus, kurie, tikėtina, yra nepagrįsti. Taip valstybės narės gali lanksčiai prisitaikyti prie migracijos srautų pokyčių ir greičiau išnagrinėti prašymus, kurie, tikėtina, yra nepagrįsti.

Antra, Prieglobsčio procedūros reglamento 59 straipsnio 2 dalyje ir 61 straipsnio 2 dalyje leidžiama šalis priskirti atitinkamai prie **saugių trečiųjų šalių ir saugių kilmės šalių su išimtimis** ir valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo apibrėžiant saugumo vertinimų apimtį, neįtraukiant konkrečių regionų ar aiškiai identifikuojamų asmenų kategorijų. Kartu šios nuostatos suteikia galimybę veiksmingai tvarkyti prašymus, kurie, tikėtina, yra nepagrįsti, išlaikant būtinas teisines apsaugos priemones.

Komisijos nuomone, šios priemonės padės spręsti kai kurias praktikoje iškilusias problemas, susijusias su „saugios trečiosios šalies“ ir „saugios kilmės šalies“ koncepcijų taikymu. Vis

dėlto, kadangi šiuo metu numatoma jas pradėti taikyti tik 2026 m. birželio mėn., dėl pavėluoto jų taikymo valstybės narės netenka galimybės nedelsiant ir veiksmingai spręsti su tarptautinės apsaugos prašymų tvarkymu susijusius procedūrinius sunkumus.

Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad paankstinus jų taikymo pradžią ir šiuo tikslu priėmus tikslinį dabartinio Prieglobsčio procedūros reglamento dalinį pakeitimą, valstybėms narėms būtų suteikta reikiamų teisinių ir procedūrinių priemonių, kad jos galėtų veiksmingiau taikyti saugios trečiosios šalies ir saugios kilmės šalies koncepcijas. Be to, taip valstybėms narėms jau būtų suteikta galimybė taikyti naują paspartintų ir pasienio procedūrų pagrindą (*t. y.* šalys, kurių piliečių gaunamų prašymų patenkinimo rodiklis yra žemas), kad jos galėtų prisitaikyti ir greitai reaguoti į bet kokius migracijos srautų pokyčius. Tai taip pat bus dar viena priemonė, padėsianti veiksmingai ir greitai nagrinėti prieglobsčio prašymus, kurie, tikėtina, yra nepagrįsti. Užtikrinus, kad šios nuostatos būtų taikomos anksčiau, taip pat būtų prisidėta prie didesnio nuoseklumo tarp valstybių narių, sumažėtų nacionalinės praktikos skirtumų ir bylinėjimosi rizika. Paspartinus jų įgyvendinimą, valstybės narės turėtų papildomų priemonių prieglobsčio prašymų tvarkymui supaprastinti.

Todėl šiuo pasiūlymu siekiama paspartinti Prieglobsčio procedūros reglamento nuostatų, pagal kurias leidžiama pagal pasienio arba pagreitintą procedūrą nagrinėti prašymus, gaunamus iš prašytojų, turinčių trečiosios šalies, kurios atžvilgiu sprendžiančiųjų institucijų ES lygmeniu priimtų sprendimų dėl tarptautinės apsaugos suteikimo dalis sudaro 20 proc. arba mažiau, pilietybę. Be to, pasiūlymu siekiama greičiau pradėti taikyti Prieglobsčio procedūros reglamento nuostatas, pagal kurias leidžiama priskirti šalis prie saugių trečiųjų šalių ir saugių kilmės šalių su išimtimis (59 straipsnio 2 dalis ir 61 straipsnio 2 dalis), kad valstybės narės galėtų lanksčiau tai daryti nacionaliniu lygmeniu, jei jos to pageidauja.

Šio pasiūlymo priėmimo procesas

Europos Komisijos tarnybų prašymu Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra parengė metodiką, pagal kurią būtų galima nustatyti šalis, kurias būtų galima laikyti saugiomis kilmės šalimis Sąjungos lygmeniu, įskaitant ES šalis kandidates ir vieną potencialią kandidatę; kilmės šalis, iš kurių piliečių ES gaunama daug prieglobsčio prašymų, kurių patenkinimo visos ES mastu rodiklis yra 5 proc. arba mažesnis; šalis, kurioms taikomas bevizis režimas, iš kurių piliečių ES gaunama daug prieglobsčio prašymų, kurių patenkinimo visos ES mastu rodiklis yra 5 proc. arba mažesnis; šalis, įtrauktas į esamus valstybių narių saugių kilmės šalių sąrašus.

Remdamosi šia metodika, Komisijos tarnybos paprašė Agentūros parengti kilmės šalių informaciją, kuri padėtų Komisijai atlikti vertinimą.

Agentūros surinkta informacija grindžiama įvairiais šaltiniais, įskaitant, be kita ko, šiuos šaltinius: Europos Komisijos ataskaitas, įskaitant ES plėtros ataskaitas; Europos išorės veiksmų tarnybos ataskaitas; ES agentūrų (pvz., ES pagrindinių teisių agentūros) ataskaitas; Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro ir kitų tarptautinių organizacijų (pvz., Europos Tarybos, Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro) ir nevyriausybinių organizacijų ataskaitas; politikos ir tarptautinių santykių ekspertų grupių politines analizes; patikrintus internetinės žiniasklaidos straipsnius; laikraščių straipsnius ir atitinkamų šalių nacionalinės teisės aktus.

Padedant Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai, Europos Komisija, konsultuodamasi su Europos išorės veiksmų tarnyba, padarė išvadą, kad Bangladešas, Kolumbija, Egiptas, Indija,

Marokas ir Tunisas, taip pat potenciali ES narystės siekianti šalis kandidatė Kosovas[1], atsižvelgiant į tai, kad šiose šalyse apskritai nėra pavojaus patirti persekiojimą ar didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2024/1347, kaip matyti iš labai žemo prašymų patenkinimo rodiklio, gali būti priskirtos prie saugių kilmės šalių. Vis dėlto ypatingą dėmesį reikėtų skirti prašytojams, kurie gali pagrįstai baimintis būti persekiojami arba kuriems kyla realus pavojus patirti didelę žalą.

Be to, Komisija padarė išvadą, kad šalys, kurioms suteiktas ES narystės siekiančių šalių kandidačių statusas, gali būti priskirtos prie saugių kilmės šalių, kaip apibrėžta Prieglobsčio procedūros reglamente, išskyrus atvejus, kai susiklosto tam tikros konkrečios aplinkybės. Vis dėlto ypatingą dėmesį reikėtų skirti prašytojams, kurie gali pagrįstai baimintis būti persekiojami arba kuriems kyla realus pavojus patirti didelę žalą.

Šiuo pasiūlymu nedaromas poveikis galimam būsimam kitų trečiųjų šalių priskyrimui prie saugių kilmės šalių, laikantis Prieglobsčio procedūros reglamento reikalavimų.

Trečiosios šalys, kurios Sąjungos lygmeniu gali būti priskirtos prie saugių kilmės šalių

Šalys kandidatės

Kalbant apie šalis, kurioms suteiktas **ES narystės siekiančių šalių kandidačių statusas**, Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnyje nustatytos sąlygos ir principai, kurių turi laikytis bet kuri šalis, norinti tapti ES nare.

Šie kriterijai (dar vadinami Kopenhagos kriterijais) buvo nustatyti 1993 m. Kopenhagoje vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime, o sustiprinti – 1995 m. Madride vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime.

Šie kriterijai yra:

- institucijų, užtikrinančių demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą, stabilumas;
- rinkos ekonomikos veikimas ir pajėgumas atlaikyti konkurencinį spaudimą bei rinkos jėgas ES;
- sugebėjimas prisiimti narystės įsipareigojimus, įskaitant gebėjimą veiksmingai įgyvendinti taisykles, standartus bei politiką, kurie sudaro ES teisyną (*acquis*), ir laikytis politinės, ekonominės ir pinigų sąjungos tikslų.

Europos Vadovų Taryba, remdamasi Europos Komisijos nuomone, parengta šaliai pateikus paraišką dėl narystės ES, šaliai suteikia šalies kandidatės statusą.

Visų pirma kalbant apie politinius narystės ES kriterijus, nustatyta, kad ES šalys kandidatės padarė pažangą siekdamos demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumo.

Todėl šalys, kurioms suteiktas ES narystės siekiančių šalių kandidačių statusas, gali būti priskirtos prie saugių kilmės šalių, kaip apibrėžta Prieglobsčio procedūros reglamente. Vis dėlto reikėtų atsižvelgti į tai, kad stojimo proceso laikotarpiu padėtis šalyje kandidatėje gali pakisti tiek, kad nebebus pagrindo priskirti šalį prie saugių kilmės šalių. Taip gali būti toliau nurodytais atvejais:

- šalyje vyksta beatodairiškas smurtas tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu,

[1] Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

- atsižvelgiant į šalies veiksmus, buvo priimtos ribojamosios priemonės, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo penktos dalies IV antraštinėje dalyje,
- arba prašytojų iš šalies prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis yra didesnis nei 20 proc., o tai yra pagrindas taikyti paspartintą ir prieglobsčio pasienio procedūrą, nes esant aukštesniam rodikliui nebūtų pagrindo manyti, kad prašymai gali būti nepagrįsti, atsižvelgiant į Prieglobsčio procedūros reglamente nustatytus paspartinimo pagrindus.

Potenciali šalis kandidatė tapti ES nare

Kalbant apie **Kosovą**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu 16 valstybių narių nacionaliniu lygmeniu priskiria Kosovą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Kosovo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 5 proc. Kosovas yra potenciali šalis kandidatė tapti ES nare.

Į Kosovo Konstituciją įtraukti pagrindiniai tarptautiniai žmogaus teisių dokumentai. Kosovas pateikė paraišką dėl narystės ES ir toliau vykdo reformas, kuriomis siekiama pagerinti teisminių institucijų veikimą ir sustiprinti pagrindinių teisių apsaugą. Atitinkama teisinė sistema atitinka Europos standartus. Apskritai teisine sistema užtikrinama pagrindinių teisių apsauga ir ji atitinka Europos standartus.

Kosovas yra daugiapartinė parlamentinė atstovaujamoji demokratija, kurioje valdžia padalyta tarp teisėkūros, vykdomųjų ir teisminių institucijų. Teismų ir prokuratūros nepriklausomumas ir nešališkumas užtikrinami Konstitucija ir įstatymu. Reikia iš dalies pakeisti teisės aktus, kad būtų sprendžiamos likusios problemos, susijusios su teisminių institucijų nepriklausomumu, sąžiningumu ir atskaitomybe. Kosovas parengė 2021–2026 m. teisinės valstybės strategiją.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Kosovo piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Kosove nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. Tačiau vis dar pasitaiko išpuolių prieš žurnalistus ir grasinimų jiems atvejų. Be to, nors su smurtu dėl lyties susijusi teisinė, politinė ir institucinė sistema atitinka Europos standartus, ji vis dar įgyvendinama netolygiai.

Kosove nėra realaus pavojaus, kad bus padaryta didelė žala, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Nacionalinėje teisėje mirties bausmė nenumatyta, o Kosovo valdžios institucijos rodo įsipareigojimą užkirsti kelią kankinimui ir netinkamam elgesiui.

Galima daryti išvadą, kad Kosovo gyventojai nėra persekiojami arba jiems nekyla realus didelės žalos pavojus, kaip matyti iš pirmiau pateiktos analizės ir iš žemo prašymų patenkinimo rodiklio, todėl ši šalis gali būti Sąjungos lygmeniu priskirta prie saugių kilmės šalių.

Kitos kilmės šalys

Kalbant apie **Bangladešą**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu šešios valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priskiria Bangladešą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Bangladešo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc.

Šalis ratifikavo kai kuriuos tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, įskaitant Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP).

Bangladešas įgyvendina politinę pertvarką siekdamas atsisakyti represinės sistemos, kuriai būdingi dažni žmogaus teisių pažeidimai; procesas tebevyksta. Šalis yra parlamentinė

respublika, valdoma pagal Konstituciją, kurioje nustatytas vykdomosios ir teisminės valdžios atskyrimas. Ankstesnė vyriausybė buvo pašalinta iš valdžios po 2024 m. liepos mėn. ir rugpjūčio mėn. pradžioje visoje šalyje vykusių masinių protestų. 2024 m. rugpjūčio 8 d. įkurta laikinoji vyriausybė, vadovaujama Nobelio taikos premijos laureato Muhammado Yunuso. Pagrindinė jos užduotis – organizuoti naujus rinkimus, kuriuos planuojama surengti 2025 m. pabaigoje arba 2026 m. pradžioje, ir pradėti darbą, susijusį su plataus masto reformomis demokratinėms institucijoms atkurti. Įsteigta dešimt reformų komisijų, įskaitant moterų teisių komisijas, kurioms pavesta teikti pasiūlymus dėl konstitucijos, policijos, teismų, rinkimų komisijos, viešojo administravimo reformų ir kovoti su korupcija.

Bangladešas jau seniai imasi veiksmų, kad būtų priimti beveik milijonas rohinjų pabėgėlių iš Mianmaro, nepaisant nuolatinių iššūkių, įskaitant ekonominius sunkumus, kuriuos patiria visi gyventojai. Vykdydamas reformas, Bangladešas daro didelę pažangą siekdamas didesnio politinio stabilumo ir demokratinio valdymo. Dedamos pastangos stiprinti saviraiškos laisvę ir spaudos laisves, kaip matyti iš Kibernetinio saugumo akto panaikinimo. Nors tebėra neišspręstų problemų, yra aiškus įsipareigojimas skatinti atviresnę pilietinę visuomenę.

ES yra didžiausia Bangladešo eksporto rinka dėl prekybos lengvatų „Viskas, išskyrus ginklus“ (VIG) ir labai konkurencingos Bangladešo drabužių pramonės, kuri pastaraisiais metais buvo vienas iš pagrindinių teigiamo ekonomikos augimo elementų ir prisidėjo prie skurdo mažinimo, o tai lėmė realią naudą vystymuisi, susijusią su gyventojų švietimu ir sveikata. ES palaiko aktyvų dialogą su Bangladešu žmogaus teisių, darbo teisių ir klimato klausimais. ES yra pasirengusi remti demokratinį, taikų ir įtraukų pertvarkos procesą ir prisidėti jį įgyvendinant. Derybos dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo pradėtos 2023 m.

Kalbant apie teisę kreiptis į teismą, laikinosios vyriausybės įsteigtoms komisijoms pavesta parengti pasiūlymų dėl teisminių institucijų reformų, be kita ko, dėl teismo mokesčių ir neišnagrinėtų bylų skaičiaus mažinimo. Šie teigiami pokyčiai dar neduoda reikšmingų rezultatų, nes, kaip pranešama, teismai susiduria su pajėgumų problemomis dėl didelio neišnagrinėtų bylų skaičiaus, vėlavimo nagrinėti bylas ir skaitmeninės infrastruktūros trūkumo; be to, teigiama, kad korupcija laikoma viena iš pagrindinių kliūčių siekiant pasinaudoti teise kreiptis į teismą.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Bangladešo piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Bangladešas parodė įsipareigojimą gerbti pagrindines teises užtikrindamas, kad jo piliečiai nebūtų išsiunčiami, išvežami (išvesdinami) arba ekstradicijos būdu perduodami į šalis, kuriose jiems galėtų būti taikoma mirties bausmė, kankinimai, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Tebėra problemų, susijusių su rohinjų pabėgėlių padėtimi, įskaitant rohinjų pabėgėlių grąžinimo į Rachinų valstiją Mianmare incidentus, ir tik pagerėjus padėčiai Mianmare būtų sudarytos sąlygos, kurioms esant rohinjams būtų įmanoma saugiai, tvariai, savanoriškai ir oriai grįžti. Vis dėlto dedamos pastangos spręsti šiuos klausimus bendradarbiaujant su tarptautiniais partneriais.

Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. Bangladešo Konstitucija užtikrinama religijos laisvė ir pagal ją draudžiama diskriminacija dėl religijos, rasės, kastos ar gimimo vietos. Vyriausybė toliau siekia skatinti įtraukią visuomenę, o incidentai, darantys poveikį čiabuvių ir religinėms mažumoms, tebėra pavieniai. Achmadijos musulmonai ir krikščionių mažumos, hinduizmo išpažinėjai ir kitos mažumos kartais patiria įtampą, tačiau dedamos pastangos stiprinti teisinę apsaugą ir skatinti toleranciją.

Bangladešas padarė pažangą skatindamas lyčių lygybę ir kovodamas su diskriminacija. Informuotumas apie įvairovę ir įtrauktį laipsniškai didėja, nors LGBTIQ asmenys ir toliau patiria diskriminaciją ir priekabiavimą. Vis dažniau diskutuojama dėl žmogaus teisių apsaugos, o pilietinės visuomenės organizacijos aktyviai pasisako už įtraukesnę politiką, nors tos pačios lyties asmenų seksualiniai santykiai tebėra kriminalizuojami.

Bangladešas ratifikavo Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims. Šalis taip pat priėmė Nacionalinį smurto prieš moteris ir vaikus prevencijos veiksmų planą (2018–2030 m.), o į Bangladešo antrinės teisės aktus įtraukti keli teisės aktai, kuriais siekiama kovoti su konkrečių formų smurtu prieš moteris. Smurtas dėl lyties tebėra vyraujanti problema šalyje, kurioje vyksta seksualinis priekabiavimas darbo vietose ir mokyklose.

Rohinjų pabėgėliai stovyklose gauna humanitarinę paramą, įskaitant pastogę ir pagrindines paslaugas. Vis dėlto tebėra problemų, nes Bangladešas nėra 1951 m. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso šalis, tad rohinjų pabėgėliai susiduria su judėjimo apribojimais ir ribotomis galimybėmis gauti formalųjį išsilavinimą ir darbą. Valdžios institucijos bendradarbiauja su tarptautiniais partneriais, kad sustiprintų apsaugos priemones, pagerintų gyvenimo sąlygas ir spręstų saugumo problemas stovyklose. Be to, bendradarbiaujant su humanitarinėmis organizacijomis siekiama pagerinti savarankiškumo ir ilgalaikio stabilumo galimybes.

Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Nors Bangladešas tebetaiko mirties bausmę ir nėra pasirašęs Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti, mirties bausmė vykdoma retai. Be to, per pastaruoju metu surengtą balsavimą dėl mirties bausmės Žmogaus teisių taryboje Bangladešas susilaikė, o tai reiškia, kad šalis dalyvauja pasaulinėse diskusijose žmogaus teisių klausimais.

Bangladešas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Gauta pranešimų apie teisėsaugos institucijų ir kariuomenės vykdytą sulaikytųjų kankinimą ir netinkamą elgesį su jais vadovaujant ankstesnei vyriausybei. Bangladešas tebėra taiki šalis. Bangladeše ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Nors Čitagongo kalnų ruože retkarčiais vis dar pasitaiko neramumų, jie neišplinta ir nekelia platesnio masto saugumo pavojaus. Vyriausybė toliau palaiko dialogą ir plėtoja iniciatyvas stabilumui regione skatinti.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę ir kaip matyti iš žemo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklio, galima daryti išvadą, kad Bangladešo gyventojai apskritai nėra persekiojami ir jiems nekyla realus pavojus patirti didelę žalą. Todėl Bangladešas gali būti priskirtas prie saugių kilmės šalių. Tai nedaro poveikio konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tam tikros šalies grupės ir kurioms gali reikėti skirti ypatingą dėmesį.

Kalbant apie **Kolumbiją**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu nė viena valstybė narė nacionaliniu lygmeniu nepriskiria Kolumbijos prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Kolumbijos prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 5 proc.

Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, įskaitant Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (CAT) ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP).

Kolumbija yra federacinė respublika, turinti demokratinę atstovaujamąją politinę sistemą ir galių pasidalijimą tarp vykdomosios, įstatymų leidžiamosios ir teisminės valdžios. 1991 m. Konstitucijoje ir vėlesnėje Konstitucinio Teismo praktikoje numatytos tvirtos žmogaus teisių garantijos. Teismas taip pat ne kartą paskelbė, kad žmogaus ir aplinkos teisių padėtis

prieštarauja Konstitucijai, be kita ko, 2023 m. gruodžio mėn. priėmė konkretų sprendimą dėl žmogaus teisių gynėjų.

Kolumbijoje taip pat taikoma tam tikra politika, mechanizmai ir įstatymai, kuriais siekiama užkirsti kelią smurtui prieš asmenis, prieš kuriuos vykdomi išpuoliai, pavyzdžiui, žmogaus teisių gynėjus, buvusius kovotojus ir kitus asmenis, kuriems gresia pavojus, ir gerinamos galimybės kreiptis į teismą.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Kolumbijos piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Kolumbija, per kurios sienas vyko precedento neturinti milijonų Venesuelos gyventojų migracija, apibūdinama kaip pasaulinė lyderė šioje srityje ir šalis yra nustačiusi naujus didelių žmonių srautų integravimo priverstinio perkėlimo sąlygomis standartus.

Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. LGBTIQ asmenys yra teisiškai apsaugoti, bet dažnai patiria socialinę diskriminaciją. 1997 m. sukūrus apsaugos programą, Kolumbija buvo laikoma žmogaus teisių gynėjų apsaugos pradininke. Žmogaus teisių gynėjai, visuomenės veikėjai ir aplinkos gynėjai buvo žudomi, jiems buvo grasinama ir jie buvo stigmatizuojami. Žurnalistai dėl savo darbo patyrė bauginimą, smurtą ir kerštą. Išpuoliai daugiausia buvo vykdomi Antiokijos, Araukos ir Kaukos departamentuose. Susidūrusi su šiais iššūkiais, vyriausybė bendromis pastangomis siekė kovoti su smurtu.

Apskritai Kolumbijoje nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Mirties bausmė draudžiama pagal Kolumbijos Konstituciją. Teisinė sistema, pagal kurią draudžiamas kankinimas ir nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, atitinka tarptautinius standartus.

Kalbant apie grėsmę, kylančią dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu, šalyje toliau veikia ginkluotos grupuotės, kurios plečia savo veiklą visoje šalyje. Dažniausiai dėl smurto labiausiai nukentėdavo tos vietovės, kurias anksčiau kontroliavo Kolumbijos revoliucinės ginkluotosios pajėgos (FARC) ir kuriose kyla ginčų dėl išteklių, pavyzdžiui, kokainmedžio, ir neteisėtos kasybos. JT tikrinimo misija Kolumbijoje rodo, kad ginkluoti konfliktai vyksta vietovėse, kurios anksčiau buvo paveiktos smurto, pavyzdžiui, Antiokijos, Araukos, Pietų Bolivaro, Kaketos, Kaukos, Čokos, Gvavjarės, Metos, Narinjo, Šiaurės Santandero, Putumajo ir Kaukos Slėnio kaimo vietovėse.

Kadangi realus persekiojimo ir didelės žalos pavojus, regis, yra koncentruotas konkrečiose Kolumbijos regionų kaimo vietovėse, valstybių narių kompetentingos institucijos, laikydamosi savo pareigos pagal Priskyrimo reglamento 8 straipsnį, ypatingą dėmesį turėtų skirti tam, ar prašytojams iš Kolumbijos nereikia tarptautinės apsaugos, nes jie gali saugiai ir teisėtai keliauti ir atvykti į Kolumbijos dalį ir gali būti pagrįstai tikimasi, kad ten įsikurs, ir ar toje šalies dalyje prašytojai nepatiria visiškai pagrįstos baimės būti persekiojami arba realaus pavojaus patirti didelę žalą; arba turi galimybę naudotis veiksminga ir nelaikino pobūdžio apsauga nuo persekiojimo ar didelės žalos.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę ir kaip matyti iš žemo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklio, galima daryti išvadą, kad Kolumbijos gyventojai apskritai nėra persekiojami ir jiems nekyla realus pavojus patirti didelę žalą. Todėl Kolumbija gali būti priskirta prie saugių kilmės šalių. Tai nedaro poveikio konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tam tikros šalies grupės ir kurioms gali reikėti skirti ypatingą dėmesį.

Kalbant apie **Egiptą**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu šešios valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priskiria Egiptą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Egipto prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc.

Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, įskaitant Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (CAT) ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP), tačiau dar nėra prisijungusi prie Tarptautinės konvencijos dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo. Šalyje yra keli milijonai pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų, o šią padėtį dar labiau pablogino paaštrėjęs konfliktas Sudane. Egiptas neseniai patvirtino naują prieglobsčio įstatymą ir bendradarbiauja su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuru (UNHCR), kad būtų pereita prie jo įgyvendinimo.

Egipto Konstitucijoje šalis apibrėžiama kaip demokratinė respublika, kurioje prezidentas yra ir valstybės, ir vykdomosios valdžios vadovas. 2021 m. Egiptas panaikino nepaprastąją padėtį (išskyrus Sinajaus teritorijas).

Kalbant apie teisę kreiptis į teismą, Egipto Konstitucijoje numatytas teisminių institucijų nepriklausomumas, imunitetas ir nešališkumas. Nuo tada, kai 2021 m. buvo atšaukta nepaprastoji padėtis, veikia įprasti teisminiai mechanizmai. Vis dėlto valdžios institucijos ir toliau naudojasi nepaprastosios padėties ir karo teismais, siekdamos vykdyti asmenų baudžiamąjį persekiojimą pagal plataus pobūdžio kovos su terorizmu teisės aktų ir kitų įstatymų nuostatas.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Egipto piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. Konstitucijoje pripažįstama krikščionybė, islamas ir judaizmas ir patvirtinama, kad piliečiai yra lygūs prieš įstatymą ir lygūs teisių, laisvių ir bendrų pareigų atžvilgiu, nieko nediskriminuojant, pavyzdžiui, dėl religijos ir lyties. Diskriminacija ir neapykantos kurstymas yra nusikaltimai, už kuriuos baudžiama pagal įstatymą. Vis dėlto tam tikrų religinių bendruomenių nariai praktiškai gali susidurti su diskriminacija. Žmogaus teisių gynėjai, politiniai aktyvistai ir oponentai gali būti savavališkai suimami ir kankinami, jiems gali būti taikomos tokios priemonės kaip kelionių apribojimai ir turto įšaldymas. Egipte abipusiu sutarimu grindžiami tos pačios lyties asmenų seksualiniai santykiai nėra aiškiai kriminalizuojami, nors LGBTIQ asmenų padėtis tebėra sudėtinga.

Žmogaus teisių problemos, ypač susijusios su pagrindinių laisvių apsauga, valdymu ir teisine valstybe, Egipte tebėra didelės. Vis dėlto pastaraisiais metais Egipto politinė vadovybė ėmėsi veiksmų, kuriais daugiau dėmesio skiriama pagarbos žmogaus teisėms svarbai. Ji panaikino nepaprastąją padėtį (išskyrus Sinajaus vietoves), paskelbė pirmąją Nacionalinę žmogaus teisių strategiją, atnaujino Prezidento amnestijos komiteto veiklą, paleido politinius kalinius ir pradėjo nacionalinį dialogą. Egiptas suintensyvino bendradarbiavimą žmogaus teisių srityje su ES, be kita ko, keisdamasis nuomonėmis su ES specialiuoju įgaliotiniu žmogaus teisių klausimais. Egiptas dalyvauja tarptautiniuose forumuose ir bendradarbiauja su JT Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru (OHCHR) vykdant ES finansuojamą projektą, kuriuo siekiama įsteigti ES ir JT partnerystę ir sujungti sinergiją, kad Egipte būtų sustiprinta žmogaus teisių kultūra.

Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Egiptas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Vis dėlto Egipto baudžiamajame kodekse ir kariniuose

įstatymuose tebėra įtvirtinta mirties bausmė, kuri tam tikrais atvejais yra praktiškai vykdoma. Egipte ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra.

Siekdamas spręsti šias problemas, Egiptas savo Nacionalinėje žmogaus teisių strategijoje pareiškė ketinantis reformuoti kardomojo kalinimo įstatymą, pagerinti kalinimo sąlygas, apriboti nusikaltimų, už kuriuos baudžiama mirties bausme, skaičių ir stiprinti žmogaus teisių kultūrą visose valdžios institucijose. Reikia veiksmingo įgyvendinimo, kol kas padaryta pažanga institucinėje sistemoje.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę ir kaip matyti iš žemo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklio, galima daryti išvadą, kad Egipto gyventojai apskritai nėra persekiojami ir jiems nekyla realus pavojus patirti didelę žalą. Todėl Egiptas gali būti priskirtas prie saugių kilmės šalių. Tai nedaro poveikio konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tam tikros šalies grupės ir kurioms gali reikėti skirti ypatingą dėmesį.

Kalbant apie **Indiją**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu devynios valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priskiria Indiją prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Indijos prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 2 proc.

Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, įskaitant Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (CAT) ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP).

Indija yra konstitucinė respublika ir parlamentinė demokratija. Kalbant apie teisę kreiptis į teismą, Indijos teisminės institucijos iš esmės veikia ir yra nepriklausomos nuo įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios. Be to, žmogaus teisių pažeidimus gali tirti ir ištaisyti nepriklausoma įstaiga pagal Žmogaus teisių apsaugos aktą, Nacionalinė žmogaus teisių komisija, atskaitinga Indijos parlamentui.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Indijos piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. Pranešama, kad žurnalistai, žmogaus teisių gynėjai ir aktyvistai, dirbantys kovos su korupcija srityje, patiria fizinį priekabiavimą ir išpuolius internete.

Religijos ir tikėjimo laisvė yra įtvirtinta konstitucinė teisė. Vis dar kyla sunkumų musulmonų ir krikščionių bendruomenėms, kurios susiduria su diskriminacija ir religiniu smurtu. Taip pat kyla sunkumų, susijusių su teisminėmis ir administracinėmis teisių gynimo priemonėmis, kuriomis siekiama kovoti su religinių mažumų grupių diskriminacija.

Indija savo nacionalinėje teisėje oficialiai pripažįsta moterų teises ir lyčių lygybę. Seksualinis smurtas tebėra didelė problema. Pilietinės visuomenės organizacijos prisideda prie informuotumo apie moterų padėtį šalyje didinimo, o teisminės institucijos priėmė keletą svarbių sprendimų, kuriais užtikrinamos moterų teisės.

Indijos Konstitucija užtikrinamos lygios galimybės, o Indijos vyriausybė ėmėsi priemonių, kad registruotų kastų ir genčių nariams būtų rezervuotos vietos viešajame sektoriuje ir universitetuose, o tai, kaip pranešama, pagerino socialinį judumą. Vis dar netinkamai įgyvendinami įstatymai, kuriais apsaugomos registruotos kastos ir gentys.

Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Reikėtų pažymėti, kad Indijos baudžiamojoje teisėje įtvirtinta mirties bausmė, ir šalis nepasirašė Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio

protokolo mirties bausmei panaikinti. Vis dėlto skirtų mirties nuosprendžių skaičius sumažėjo ir, kaip pranešta, nuo 2020 m. mirties bausmė praktiškai nevykdoma.

Indija ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, nors gauta pranešimų apie teisėsaugos institucijų vykdomo kankinimo atvejus. Indijoje ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl dėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę ir kaip matyti iš žemo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklio, galima daryti išvadą, kad Indijos gyventojai apskritai nėra persekiojami ir jiems nekyla realus pavojus patirti didelę žalą. Todėl Indija gali būti priskirta prie saugių kilmės šalių. Tai nedaro poveikio konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tam tikros šalies grupės ir kurioms gali reikėti skirti ypatingą dėmesį.

Kalbant apie **Maroką**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu 11 valstybių narių nacionaliniu lygmeniu priskiria Maroką prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Maroko prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc.

Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, įskaitant Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (CAT) ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP).

2011 m. Konstitucija nustatyta monarchija su parlamentu, kurios aukščiausia valdžios institucija yra karalius. Konstitucijoje taip pat nustatytas valdžios atšakų atskyrimo, pusiausvyros ir bendradarbiavimo principas ir patvirtinamas teisminių institucijų nepriklausomumas, kurio garantas yra karalius, taip pat teisėjų neatšaukiamumo principas.

Nuo 2012 m. Marokas pradėjo precedento neturinčią reformą, kuria siekiama sustiprinti teisinę valstybę ir teismų nepriklausomumą, įskaitant baudžiamojo kodekso reformą. Valdžios institucijos ėmėsi veiksmų, kad pagerintų teisę kreiptis į teismą, taip pat tęsiamas darbas siekiant pagerinti padėtį su skaidrumu, korupcija ir piktnaudžiavimu susijusiose srityse.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Maroko piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. Dedamos pastangos kovoti su smurtu artimoje aplinkoje ir stiprinti moterų teises, be kita ko, vykdant šeimos teisės reformą. Marokas aktyviai dalyvauja daugiašaliuose forumuose ir imasi įvairių plataus užmojo iniciatyvų. Būta atvejų, kai pilietinės visuomenės organizacijoms buvo taikomi tam tikri apribojimai, o valdžią kritikuojantiems žurnalistams, kaip pranešama, buvo skirtos bausmės už nusikalstamas veikas, kurių atžvilgiu vėliau buvo suteikta karaliaus malonė. Nors abipusiu sutarimu grindžiami tos pačios lyties suaugusių asmenų seksualiniai santykiai apskritai yra toleruojami privačioje erdvėje, pagal baudžiamąjį kodeksą tokie santykiai tebėra nusikalstama veika. LGBTIQ asmenų padėtis tebėra problema.

Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Nuo 1993 m. Marokas laikosi mirties bausmės taikymo moratoriumo, nors baudžiamojoje teisėje mirties bausmė tebėra įtvirtinta, ir neratifikavo Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti. 2024 m. gruodžio mėn. Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje Marokas balsavo už rezoliuciją dėl visuotinio mirties bausmės taikymo moratoriumo.

Nacionalinio kankinimo prevencijos mechanizmo įgyvendinimas yra svarbus žingsnis siekiant pagerinti kalinių teises, nes šioje srityje tebėra tam tikrų problemų.

Maroke ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę ir kaip matyti iš žemo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklio, galima daryti išvadą, kad Maroko gyventojai apskritai nėra persekiojami ir jiems nekyla realus pavojus patirti didelę žalą. Todėl Marokas gali būti priskirtas prie saugių kilmės šalių. Tai nedaro poveikio konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tam tikros šalies grupės ir kurioms gali reikėti skirti ypatingą dėmesį.

Kalbant apie **Tunisą**, remiantis EUAA informacija, šiuo metu 10 valstybių narių nacionaliniu lygmeniu priskiria Tunisą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Tuniso prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc.

Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, įskaitant Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (CAT) ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP).

2022 m. Konstitucija nustatyta prezidentinė sistema, pagal kurią prezidentas renkamas nacionaliniu viešu balsavimu kas penkerius metus. Prezidentas ir Liaudies atstovų asamblėja turi teisėkūros iniciatyvos prerogatyvą, nors pirmenybė dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų teikiama prezidento pasiūlymams, o ne Liaudies atstovų asamblėjos narių pasiūlymams.

Kalbant apie teisę kreiptis į teismą, Konstitucijoje nustatyta, kad teisminės institucijos, kuri yra nepriklausoma, funkciją vykdo teisėjai, kurie nėra pavaldūs jokiai kitai institucijai, išskyrus įstatymą, ir teisminių institucijų organai yra įgalioti ginti teises ir laisves, pripažįstant nepriklausomą teisminių institucijų vaidmenį apsaugant nuo vykdomosios ir įstatymų leidžiamosios valdžios vykdomų pažeidimų. Kaip pranešama, teismų sistema susiduria su sunkumais, be kita ko, dėl ribotų išteklių.

Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Tuniso piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys.

Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 9 straipsnyje. Politiniams veikėjams ir aktyvistams, taip pat advokatams ir teisėjams buvo taikomos ribojamosios priemonės, įskaitant sulaikymą, areštą ir baudžiamąjį persekiojimą, dažnai pagal kovos su terorizmu ir korupcija įstatymus. Žurnalistai buvo persekiojami ir sulaikomi remiantis tokiais kaltinimais kaip valdžios institucijų įžeidimas arba melagingų naujienų sklaida. Apskritai represiniai veiksmai nepasiekė tokio masto, kad būtų galima apibūdinti juos kaip plataus masto sistemingas represijas. Vis dėlto migrantų apsaugos srityje migrantų ir pabėgėlių apgyvendinimu užsiimančių organizacijų atstovų atžvilgiu buvo vykdomas policijos tyrimas ir jiems buvo taikomas kardomasis kalinimas. Abipusiu sutikimu grindžiami tos pačios lyties suaugusių asmenų seksualiniai santykiai tebėra draudžiami pagal Tuniso baudžiamąją teisę, kurioje numatytos laisvės atėmimo bausmės iki trejų metų. Pastaraisiais metais šios teisės nuostatos kartais buvo vykdomos. LGBTIQ asmenų padėtis tebėra problema. Vis dėlto kai kurios konkrečios LGBTIQ asmenų žmogaus teisių grupės yra oficialiai pripažintos ir teisiškai įregistruotos.

Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Priskyrimo reglamento 15 straipsnyje. Nuo 1991 m. Tunisas laikosi mirties bausmės taikymo moratoriumo, nors baudžiamojoje teisėje mirties bausmė tebėra įtvirtinta, ir neratifikavo Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti, o nacionaliniai teismai, kaip pranešama, yra skyrę asmenims mirties bausmę.

Tunisas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Ji dar turi būti visapusiškai įgyvendinta.

Tunise ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę ir kaip matyti iš žemo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklio, galima daryti išvadą, kad Tuniso gyventojai apskritai nėra persekiojami ir jiems nekyla realus pavojus patirti didelę žalą. Todėl Tunisas gali būti priskirtas prie saugių kilmės šalių. Tai nedaro poveikio konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tam tikros šalies grupės ir kurioms gali reikėti skirti ypatingą dėmesį.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas atitinka Prieglobsčio procedūros reglamentą, kuriame numatyta galimybė Sąjungos lygmeniu priskirti trečiąsias šalis prie saugių kilmės šalių. Jis taip pat atitinka Priskyrimo reglamentą, taikomą trečiųjų šalių piliečius arba asmenis be pilietybės priskiriant prie tarptautinės apsaugos gavėjų ir nustatant suteikiamos tarptautinės apsaugos pobūdį, ir jame nustatytos išsamios nuostatos dėl to, kurie veiksmai turėtų būti laikomi persekiojimo veiksmais ar didele žala, kaip apibrėžta Ženevos konvencijoje, ir į kuriuos elementus reikia atsižvelgti vertinant persekiojimo priežastis.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas sudaryti bendrą saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašą ir visų pirma priskirti prie saugių kilmės šalių trečiąsias šalis, kurias Europos Vadovų Taryba priskyrė prie ES narystės siekiančių šalių kandidačių, atitinka Sąjungos plėtros politiką. Kai Europos Vadovų Taryba atitinkamas šalis priskyrė prie šalių kandidačių, buvo nustatyta, kad jos atitinka 1993 m. birželio 21–22 d. Kopenhagoje vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime nustatytus kriterijus, susijusius su institucijų, užtikrinančių demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą, stabilumu. Šalys kandidatės, norėdamos tapti Sąjungos narėmis, turės ir toliau atitikti šiuos kriterijus. Kasmet Europos Komisijos metinėje pažangos ataskaitoje įvertinama pažanga įgyvendinant politinius ir ekonominius kriterijus, taip pat tai, kaip laikomasi *acquis*.

Pasiūlymu remiami bendri Migracijos ir prieglobsčio pakto tikslai, visų pirma tikslas užtikrinti veiksmingesnį prieglobsčio prašymų nagrinėjimą ES ir rasti sprendimus, kaip bendradarbiauti ir dalytis našta su trečiosiomis šalimis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šis pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 78 straipsnio 2 dalies d punktu, kuris yra su vienodo prieglobsčio statuso arba papildomos apsaugos statuso suteikimo ir atėmimo bendromis procedūromis susijusių priemonių teisinis pagrindas. Pasiūlymu siekiama Sąjungos lygmeniu nustatyti saugias kilmės šalis Prieglobsčio procedūros reglamento tikslais, iš dalies pakeičiant šį reglamentą, kuris buvo priimtas remiantis SESV 78 straipsnio 2 dalies d punktu.

- **Kintamoji geometrija**

Pagal prie Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius, Airija

nedalyvauja priimant priemones pagal SESV trečiosios dalies V antraštinę dalį, įskaitant priemones, kuriomis nustatoma bendra Europos prieglobsčio sistema, ir jos nėra jai privalomos. Vis dėlto pagal to protokolo 3 straipsnį Airija gali nuspręsti dalyvauti priimant ir taikant tokias priemones. Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti įgyvendinant naująjį Prieglobsčio procedūros reglamentą. Ji taip pat gali nuspręsti dalyvauti priimant ir taikant šį pasiūlymą, kuriuo iš dalies keičiamas Prieglobsčio procedūros reglamentas pagal Protokolo Nr. 21 3 ir 4a straipsnius.

Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius, Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

SESV V antraštine dalimi dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės Europos Sąjungai suteikiami tam tikri įgaliojimai šiais klausimais. Šiais įgaliojimais turi būti naudojamasi pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnį, *t. y.* jeigu valstybės narės negali deramai pasiekti siūlomų veiksmų tikslų ir jų dėl veiksmų masto ir poveikio būtų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu.

Pasiūlymu siekiama sudaryti bendrą saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašą, nes juo bus sudarytos palankesnės sąlygos visoms valstybėms narėms naudotis procedūromis, susijusiomis su saugios kilmės šalies koncepcijos taikymu. Pasiūlymu taip pat siekiama pašalinti kai kuriuos esamus valstybių narių saugių kilmės šalių nacionalinių sąrašų skirtumus, dėl kurių tarptautinės apsaugos prašytojams iš tų pačių trečiųjų šalių ne visada taikomos tos pačios procedūros valstybėse narėse. Bendro siūlomų veiksmų tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti veikdamos pavieniui ir to tikslo būtų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Pagal nustatytą proporcingumo principą, siūlomais galiojančios teisės aktų sistemos pakeitimais neviršijama to, kas būtina nustatytiems tikslams pasiekti. Bendras saugių kilmės šalių ES lygmens sąrašas bus sudarytas pagal Prieglobsčio procedūros reglamente jau nustatytus kriterijus, taikomus priskiriant šalis prie saugių kilmės šalių, ir į bendrą ES lygmens sąrašą įtrauktų šalių padėtis bus reguliariai peržiūrima. Kalbant apie siūlomus Prieglobsčio procedūros reglamento dalinius pakeitimus, jie apsiriboja tuo, kas būtina siekiant užtikrinti, kad reglamento nuostatos, susijusios su saugios kilmės šalies koncepcijos taikymu, būtų taikomos trečiosioms šalims, įtrauktoms į bendrą saugių kilmės šalių ES lygmens sąrašą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Bendram saugių kilmės šalių ES lygmens sąrašui sudaryti pasirinkta reglamento forma yra tinkama dėl tokio bendro sąrašo pobūdžio – sąrašas sudaromas Sąjungos lygmeniu ir turėtų būti tiesiogiai taikomas valstybių narių teisinėje tvarkoje.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2024 m. gruodžio 16 d. Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen laiške valstybių vadovams, išsiųstame prieš Europos Vadovų Tarybos susitikimą, paskelbė, kad ES prieglobsčio agentūros buvo paprašyta paspartinti konkrečių trečiųjų šalių, kurios galėtų būti

priskirtos prie saugių kilmės šalių, analizę siekiant sudaryti ES lygmens sąrašą. Po 2024 m. gruodžio 19 d. susitikimo priimtose išvadose Europos Vadovų Taryba susipažino su laišku ir vykdomu darbu, susijusiu su saugiomis kilmės šalimis. Konsultacijos vyko aukščiausiu lygmeniu.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Agentūros surinkta informacija grindžiama įvairiais šaltiniais, įskaitant, be kita ko, šiuos šaltinius: Europos Komisijos ataskaitas, įskaitant ES plėtros ataskaitas; Europos išorės veiksmų tarnybos ataskaitas; ES agentūrų (pvz., ES pagrindinių teisių agentūros) ataskaitas; Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro ir kitų tarptautinių organizacijų (pvz., Europos Tarybos, Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro) ir nevyriausybinių organizacijų, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, ataskaitas; politikos ir tarptautinių santykių ekspertų grupių politines analizes; patikrintus internetinės žiniasklaidos straipsnius; laikraščių straipsnius ir atitinkamų šalių nacionalinės teisės aktus.

- **Pagrindinės teisės**

Šiuo pasiūlymu paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų ES pagrindinių teisių chartijoje, įskaitant teisę į prieglobstį ir apsaugą nuo *grąžinimo į šalį, kurioje jiems gali grėsti persekiojimas,* kaip numatyta Chartijos 18 ir 19 straipsniuose.

Pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą, tai, kad trečioji šalis priskiriama prie saugių kilmės šalių, negali būti absoliuti saugumo garantija tos šalies piliečiams ir dėl to nepanaikins būtinybės atlikti tinkamą individualų jų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą. Taip pat primenama, kad prašytojui įrodžius, jog yra rimtų priežasčių manyti, kad jo konkrečiomis aplinkybėmis šalis nėra saugi, tos šalies priskyrimas prie saugių šalių negali būti laikomas aktualiu tam asmeniui.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio ES biudžetui ir neturėtų turėti poveikio valstybių narių biudžetams.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą, Komisija, padedant EUAA, privalo peržiūrėti padėtį trečiosiose šalyse, Sąjungos lygmeniu priskirtose prie saugių kilmės šalių. Reikšmingai pablogėjus padėčiai tokioje trečiojoje šalyje ir atlikus pagrįstą vertinimą, Komisija privalo deleguotuoju aktu šešių mėnesių laikotarpiui sustabdyti tos trečiosios šalies priskyrimą Sąjungos lygmeniu prie saugių kilmės šalių. Pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą, jei Komisija priėmė deleguotąjį aktą, kuriuo sustabdomas trečiosios šalies priskyrimas Sąjungos lygmeniu prie saugių kilmės šalių, per tris mėnesius nuo to deleguotojo akto priėmimo dienos ji turėtų pateikti pasiūlymą pagal įprastą teisėkūros procedūrą dėl šio reglamento dalinio pakeitimo, kad tos trečiosios šalies priskyrimas Sąjungos lygmeniu prie saugių kilmės šalių būtų panaikintas.

Jei Komisija per tris mėnesius nuo deleguotojo akto priėmimo dienos pasiūlymo nepateikia, deleguotasis aktas, kuriuo sustabdomas trečiosios šalies priskyrimas Sąjungos lygmeniu prie saugių kilmės šalių, nustoja galioti. Jei Komisija per tris mėnesius nuo deleguotojo akto priėmimo dienos pateikia tokį pasiūlymą, Komisijai suteikiami įgaliojimai remiantis pagrįstu

vertinimu pratęsti to deleguotojo akto galiojimą šešiems mėnesiams ir galimybė galiojimą taip pratęsti dar vieną kartą.

Be to, 2026 m. birželio mėn. pradėjus taikyti paktą, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra stebės operatyvinį ir techninį bendros Europos prieglobsčio sistemos taikymą pagal EUAA reglamento (Reglamentas (ES) 2021/2303) 14 straipsnį. Saugios kilmės šalies koncepcijos taikymas bus EUAA vykdomos stebėsenos dalis. Be to, metinėse ataskaitose, kurias Komisija turi priimti pagal Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento 9 straipsnį, pateikiami EUAA vykdomos stebėsenos rezultatai, taigi ir informacija apie saugios kilmės šalies koncepcijos ir sąrašo taikymą. Komisija turi atsižvelgti į šiuos įvairius elementus vertindama, ar valstybės narės patiria migracijos spaudimą, jo pavojų arba susiduria su reikšminga migracijos padėtimi, taip pat nustatydama, ar valstybė narė turi sisteminių trūkumų, kurie galėtų turėti didelių neigiamų padarinių Dublino sistemos veikimui.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašo sudarymas

1 straipsniu iš dalies keičiamas 62 straipsnis, įtraukiant naują dalį, pagal kurią narystės Sąjungoje siekiančios šalys kandidatės priskiriamos prie saugių kilmės šalių, ir II priedą, pagal kurį šešios šalys ir viena potenciali šalis kandidatė tapti ES nare Sąjungos lygmeniu priskiriamos prie saugių kilmės šalių.

Naujo pagrindo taikyti paspartintą / pasienio procedūrą, t. y. jei asmenys yra kilę iš šalių, iš kurių atvykusių prieglobsčio prašytojų prašymų patenkinimo rodiklis žemas (20 proc. arba mažesnis), taikymo paankstinimas

Šiuo nauju Prieglobsčio procedūros reglamente numatytu pagrindu taikyti paspartintą ir pasienio procedūrą siekiama suteikti valstybėms narėms papildomą galimybę greitai ir lanksčiai reaguoti į migracijos srautų pokyčius. Naujasis pagrindas grindžiamas objektyvesniais ir lengvai taikomais kriterijais, pagal kuriuos valstybės narės paspartina prašytojų iš trečiųjų šalių, kurių piliečių prašymų patenkinimo rodiklis, palyginti su bendru sprendimų dėl prieglobsčio skaičiumi, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatytu pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra 20 proc. arba mažesnis, prašymų nagrinėjimą. Taikant šį pagrindą taip pat turėtų būti užtikrintas labiau suderintas valstybių narių požiūris į prieglobsčio procedūras, nes pagrindinis elementas yra teigiamų sprendimų dėl tarptautinės apsaugos procentinė dalis ES lygmeniu – tai objektyvus, patikrinamas ir patikimas rodiklis, susijęs su asmens apsaugos poreikio tikimybe.

Pagrindas paspartinti prašymų nagrinėjimą bus taikomas savanoriškai, kol bus pradėtas taikyti Prieglobsčio procedūros reglamentas. Praktiškai valstybės narės turėtų turėti galimybę nagrinėti tokius prašymus, gaunamus iš asmenų, kuriems, tikėtina, nereikia tarptautinės apsaugos, taikant paspartintą arba pasienio procedūrą ir vėliau tuos asmenis greitai grąžinti. Taip prieglobsčio ir migracijos institucijos galės veiksmingiau vertinti autentiškus prašymus, greičiau priimti sprendimus ir taip prisidėti prie geresnio ir patikimesnio prieglobsčio ir grąžinimo politikos veikimo, visapusiškai gerbiant pagrindines teises.

Ankstyvas išimčių taikymas saugioms trečiosioms šalims ir saugioms kilmės šalims nacionalinėje teisėje

Pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą leidžiama tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu priskirti šalis prie saugių trečiųjų šalių ir saugių kilmės šalių, nustatant išimtis konkrečioms jų teritorijos dalims arba aiškiai identifikuojamoms asmenų kategorijoms, kad

būtų atsižvelgta į sudėtingas ir dinamiškas trečiųjų šalių realijas. Kad abi koncepcijas būtų galima praktiškai taikyti, valstybės narės turėtų galėti pradėti šias nuostatas taikyti savo nacionalinių sąrašų atžvilgiu kuo anksčiau prieš 2026 m. birželio mėn.

2025/0101 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašo sudarymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies d punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[3],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1348[4], kai prašytojas atvyksta iš saugios kilmės šalies, gali būti taikomos specialios taisyklės. Visų pirma prašymo nagrinėjimas turi būti paspartintas ir, jei prašytojui dar nesuteiktas leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją, valstybė narė prašymo esmę gali nagrinėti pagal pasienio procedūrą;

(2) būtina sustiprinti saugios kilmės šalies koncepcijos, kaip labai svarbios priemonės, padedančios greitai nagrinėti prašymus, kurie, tikėtina, yra nepagrįsti, taikymą, priskiriant trečiąsias šalis prie saugių kilmės šalių. Taip pat būtina pašalinti kai kuriuos esamus valstybių narių saugių kilmės šalių nacionalinių sąrašų skirtumus. Todėl turėtų būti sudarytas saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašas. Nors valstybės narės išlaiko teisę taikyti jau priimtus arba priimti teisės aktus, kuriais leidžiama prie saugių kilmės šalių nacionaliniu lygmeniu priskirti kitas trečiąsias šalis nei tos, kurios prie tokių šalių priskirtos Sąjungos lygmeniu, tokiu bendru priskyrimu Sąjungos lygmeniu turėtų būti užtikrinta, kad visos valstybės narės vienodai taikytų šią koncepciją prašytojams, kurių šalys priskirtos prie saugių kilmės šalių;

(3) tai, kad trečioji šalis Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu laikoma saugia kilmės šalimi, negali būti absoliuti tos šalies piliečių saugumo garantija ir todėl nepanaikina būtinybės atskirai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą. Valstybės narės saugios kilmės šalies koncepciją gali taikyti tik tuo atveju, jei atliekant individualų vertinimą

---

2 OL C , , p. .

3 OL C , , p. .

4 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES, (OL L, 2024/1348, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

prašytojas negali pateikti elementų, kurie pagrįstų, kodėl saugios kilmės šalies koncepcija jam netaikytina, ir jeigu prašytojas turi tos šalies pilietybę arba jis yra asmuo be pilietybės ir anksčiau nuolat gyveno toje šalyje. Šios koncepcijos taikymas atliekant individualų vertinimą nedaro poveikio tam, kad tam tikrų kategorijų prašytojai nurodytose trečiosiose šalyse gali atsidurti ypatingoje padėtyje ir todėl gali pagrįstai baimintis būti persekiojami arba jiems gali grėsti realus pavojus patirti didelę žalą;

(4) kalbant apie šalis, kurioms suteiktas Sąjungos narystės siekiančių šalių kandidačių statusas, Europos Sąjungos sutartyje nustatytos sąlygos ir principai, kurių turi laikytis bet kuri šalis, norinti tapti valstybe nare. Šie kriterijai buvo nustatyti 1993 m. Kopenhagoje vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime, o sustiprinti – 1995 m. Madride vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime. Jie yra institucijų, užtikrinančių demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą, stabilumas; rinkos ekonomikos veikimas ir pajėgumas atlaikyti konkurencinį spaudimą bei rinkos jėgas ES, ir sugebėjimas prisiimti narystės įsipareigojimus, įskaitant gebėjimą veiksmingai įgyvendinti taisykles, standartus bei politiką, kurie sudaro ES teisę, ir laikytis politinės, ekonominės ir pinigų sąjungos tikslų. Europos Vadovų Taryba, remdamasi Europos Komisijos nuomone, parengta šaliai pateikus paraišką dėl narystės Sąjungoje, šaliai suteikia šalies kandidatės statusą;

(5) padėties kitose trečiosiose šalyse vertinimas grindžiamas įvairiais tinkamais ir turimais informacijos šaltiniais, įskaitant informaciją iš valstybių narių, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (toliau – Prieglobsčio agentūra), Europos išorės veiksmų tarnybos, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro ir kitų atitinkamų tarptautinių organizacijų. Atliekant vertinimą taip pat atsižvelgiama į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2303[5] 11 straipsnyje nurodytą bendrą informacijos apie kilmės šalį analizę, jei ji yra, pagal Reglamentą (ES) 2024/1348;

(6) ES šalims kandidatėms šis statusas suteiktas Europos Vadovų Tarybos vieningu sprendimu, priimtu remiantis Europos Komisijos rekomendacija. Visų pirma kalbant apie politinius narystės ES kriterijus, nustatyta, kad ES šalys kandidatės padarė pažangą siekdamos demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumo. Todėl galima daryti išvadą, kad tos trečiosios šalys, kurioms suteiktas ES šalies kandidatės statusas, turėtų būti priskirtos prie saugių kilmės šalių, išskyrus atvejus, kai susiklosto šios aplinkybės: civilio gyvybei ar asmeniui kyla didelė asmeninė grėsmė dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto šalyje metu; atsižvelgiant į šalies veiksmus, buvo priimtos ribojamosios priemonės, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo penktos dalies IV antraštinėje dalyje, arba kai tos šalies prašytojų prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis yra didesnis nei 20 proc.;

(7) kalbant apie Kosovą[6], remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu 16 valstybių narių nacionaliniu lygmeniu priskiria Kosovą prie saugių kilmės šalių, o

---

5 2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 439/2010, (OL L 468, 2021 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj).

6 Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Kosovo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 5 proc. Kosovas yra potenciali šalis kandidatė tapti Sąjungos nare. Į šios šalies Konstituciją įtraukti pagrindiniai tarptautiniai žmogaus teisių dokumentai. Kosovas yra daugiapartinė parlamentinė atstovaujamoji demokratija, kurioje valdžia padalyta tarp teisėkūros, vykdomųjų ir teisminių institucijų, o atitinkama teisinė sistema atitinka Europos standartus. Apskritai teisine sistema užtikrinama pagrindinių teisių apsauga ir ji atitinka Europos standartus. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Kosovo piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai Kosove nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347[7] 15 straipsnyje. Nacionalinėje teisėje mirties bausmė nenumatyta, o Kosovo valdžios institucijos rodo įsipareigojimą užkirsti kelią kankinimui ir netinkamam elgesiui. Kosove ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Kosove nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(8) kalbant apie Bangladešą, remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu šešios valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priskiria Bangladešą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Bangladešo prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc. Šalis ratifikavo kai kuriuos tarptautinius žmogaus teisių dokumentus. Bangladešas yra parlamentinė respublika, valdoma pagal Konstituciją, kurioje nustatytas vykdomosios ir teisminės valdžios atskyrimas. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Bangladešo piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 15 straipsnyje. Nors Bangladešas tebetaiko mirties bausmę ir nepasirašė Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti, mirties bausmė vykdoma retai. Bangladešas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Bangladeše ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(9) kalbant apie Kolumbiją, remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu nė viena valstybė narė nacionaliniu lygmeniu nepriskiria Kolumbijos prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Kolumbijos prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 5 proc. Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus. 1991 m. Konstitucijoje ir vėlesnėje Konstitucinio Teismo praktikoje numatytos tvirtos žmogaus teisių garantijos. Kolumbija yra federacinė respublika, turinti demokratinę atstovaujamąją politinę sistemą ir galių pasidalijimą tarp vykdomosios, įstatymų leidžiamosios ir teisminės valdžios. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Kolumbijos piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė,

[7] 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1347 dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo pabėgėlių arba papildomą apsaugą galinčių gauti asmenų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio standartų, kuriuo iš dalies keičiama Tarybos direktyva 2003/109/EB ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES, (OL L, 2024/1347, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj)

kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai Kolumbijoje nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 15 straipsnyje, išskyrus konkrečias kaimo vietoves, kuriose valstybė neatlieka visapusiškų funkcijų visuomenėje. Mirties bausmė draudžiama pagal Kolumbijos Konstituciją. Teisinė sistema, pagal kurią draudžiamas kankinimas ir nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, atitinka tarptautinius standartus. Bendro pobūdžio grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(10) kalbant apie Egiptą, remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu šešios valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priskiria Egiptą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Egipto prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc. Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus. Egiptas yra respublika, kurioje prezidentas yra ir valstybės, ir vykdomosios valdžios vadovas. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Egipto piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 15 straipsnyje. Nors Egipto baudžiamajame kodekse ir kariniuose įstatymuose įtvirtinta mirties bausmė, Egiptas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Egiptas savo Nacionalinėje žmogaus teisių strategijoje taip pat pareiškė ketinantis reformuoti įstatymą dėl kardomojo kalinimo, pagerinti kalinimo sąlygas, sumažinti nusikaltimų, už kuriuos baudžiama mirties bausme, skaičių ir stiprinti žmogaus teisių kultūrą visose vyriausybinėse institucijose. Reikia veiksmingo įgyvendinimo, kol kas padaryta pažanga institucinėje sistemoje. Egipte ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(11) kalbant apie Indiją, remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu devynios valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priskiria Indiją prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Indijos prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 2 proc. Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus. Indija yra konstitucinė respublika ir parlamentinė demokratija. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Indijos piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 15 straipsnyje. Nors Indijos baudžiamojoje teisėje mirties bausmė tebėra įtvirtinta ir šalis nepasirašė Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti, nuo 2020 m. mirties bausmė praktiškai nevykdoma. Indija ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Indijoje ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl dėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(12) kalbant apie Maroką, remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu 11 valstybių narių nacionaliniu lygmeniu Maroką priskiria prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Maroko prašymų patenkinimo visos ES mastu

rodiklis buvo 4 proc. Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus. Marokas yra parlamentinė monarchija. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Maroko piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 15 straipsnyje. Nuo 1993 m. Marokas laikosi mirties bausmės taikymo moratoriumo, nors baudžiamojoje teisėje mirties bausmė tebėra įtvirtinta, ir neratifikavo Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti. Marokas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Maroke ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(13) kalbant apie Tunisą, remiantis Prieglobsčio agentūros informacija, šiuo metu 10 valstybių narių nacionaliniu lygmeniu priskiria Tunisą prie saugių kilmės šalių, o 2024 m. prieglobsčio prašytojų iš Tuniso prašymų patenkinimo visos ES mastu rodiklis buvo 4 proc. Šalis ratifikavo pagrindinius tarptautinius žmogaus teisių dokumentus. 2022 m. Konstitucija nustatyta prezidentinė sistema. Nėra jokių požymių, kurie bylotų apie Tuniso piliečių išsiuntimą, išvežimą (išvesdinimą) ar ekstradiciją į šalis, kuriose yra grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba nežmoniškas ar žeminantis elgesys. Apskritai nėra realaus pavojaus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 15 straipsnyje. Nuo 1991 m. Tunisas laikosi mirties bausmės taikymo moratoriumo, nors baudžiamojoje teisėje mirties bausmė tebėra įtvirtinta, ir neratifikavo Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti. Tunisas ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Tunise ginkluotas konfliktas nevyksta, todėl grėsmės dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu nėra. Apskritai šalyje nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje;

(14) Reglamente (ES) 2024/1348 numatyta galimybė Sąjungos lygmeniu priskirti trečiąsias šalis prie saugių kilmės šalių tame reglamente nustatytomis sąlygomis;

(15) pagal Reglamentą (ES) 2024/1348 trečioji šalis gali būti priskirta prie saugių kilmės šalių tik tuo atveju, kai, remiantis teisine padėtimi, teisės taikymu demokratinėje sistemoje ir bendromis politinėmis aplinkybėmis, gali būti įrodyta, kad nevykdomas joks persekiojimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1347 9 straipsnyje, ir nekyla realus pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta to reglamento 15 straipsnyje;

(16) vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad Bangladeše, Kolumbijoje, Egipte, Indijoje, Maroke ir Tunise, taip pat Kosove, kaip potencialioje narystės Sąjungoje siekiančioje šalyje kandidatėje, apskritai nėra pavojaus patirti persekiojimą ar didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2024/1347, kaip matyti ir iš labai žemo prieglobsčio prašymų patenkinimo rodiklio, šios šalys turėtų būti Sąjungos lygmeniu priskirtos prie saugių kilmės šalių;

(17) tų šalių priskyrimas Sąjungos lygmeniu prie saugių kilmės šalių nedaro poveikio Reglamente (ES) 2024/1348 nustatytai taisyklei, pagal kurią valstybės narės gali taikyti saugios kilmės šalies koncepciją tik tuo atveju, jei atliekant individualų vertinimą prašytojai negali pateikti elementų, pagrindžiančių, kodėl saugios kilmės

šalies koncepcija jiems netaikytina. Atsižvelgiant į tai, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas prašytojams, kurių padėtis tose šalyse yra ypatinga, pavyzdžiui, LGBTIQ asmenims, smurto dėl lyties aukoms, žmogaus teisių gynėjams, religinėms mažumoms ir žurnalistams;

(18) atsižvelgiant į tai, kad migracijos padėtis gali sparčiai pasikeisti ir dėl mišrių srautų, kuriuos sudaro didelė dalis asmenų, turinčių mažas galimybes gauti tarptautinę apsaugą, atvykimo didėja spaudimas, valstybės narės turėtų galėti pradėti taikyti Reglamento (ES) 2024/1348 41 straipsnio 1 dalies j punkte nustatytą pagrindą paspartinti prašymų nagrinėjimą anksčiau nei bus pradėtas taikyti tas reglamentas. Taip valstybės narės galėtų greitai ir lanksčiai reaguoti į migracijos srautų pokyčius. Atsižvelgiant į tai, kad tokių prašytojų prašymai, tikėtina, yra nepagrįsti, greitai juos nagrinėdamos pagal paspartintą arba pasienio procedūrą prieglobsčio ir migracijos institucijos galėtų veiksmingiau įvertinti autentiškus prašymus, greičiau priimti sprendimus ir taip prisidėti prie geresnio ir patikimesnio prieglobsčio ir grąžinimo politikos veikimo, visapusiškai gerbiant pagrindines teises;

(19) be to, siekiant atsižvelgti į sudėtingą ir faktinę padėtį trečiosiose šalyse, valstybės narės, taikydamos arba priimdamos teisės aktus, kuriais leidžiama trečiąją šalį nacionaliniu lygmeniu priskirti prie saugių kilmės šalių arba saugių trečiųjų šalių, turėtų galėti tai padaryti, taikydamos išimtis konkrečioms jų teritorijos dalims arba aiškiai identifikuojamoms asmenų kategorijoms, prieš pradedant taikyti Reglamentą 2024/1348;

(20) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. sudaryti bendrą saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašą ir paspartinti tam tikrų Reglamento (ES) 2024/1348 nuostatų taikymą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi tą tikslą galima pasiekti tik Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(21) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Airija [... raštu] pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį [teisės aktą];

ARBA

[pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1, 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį [teisės aktą] ir jis nėra jai privalomas ar taikomas];

(22) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius, Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

(23) šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų ES pagrindinių teisių chartijoje;

(24) Reglamentas (ES) 2024/1348 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2024/1348 iš dalies keičiamas taip:

(1) 62 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šalys, kurioms suteiktas į Sąjungą įstoti siekiančių šalių kandidačių statusas, Sąjungos lygmeniu priskiriamos prie saugių kilmės šalių, išskyrus atvejus, kai susiklosto viena ar kelios iš šių aplinkybių:

(a) civilio gyvybei ar asmeniui kyla didelė asmeninė grėsmė dėl beatodairiško smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto šalyje metu;

(b) atsižvelgiant į šalies veiksmus, buvo priimtos ribojamosios priemonės, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo penktos dalies IV antraštinėje dalyje,

(c) sprendžiančiosios institucijos sprendimų suteikti tarptautinę apsaugą prašytojams iš šalies (jos piliečiams arba buvusiems nuolatiniams gyventojams asmenų be pilietybės atveju) dalis, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatytu pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra didesnė nei 20 proc.“;

b) įterpiama ši 1a dalis:

„1a. II priede išvardytos trečiosios šalys Sąjungos lygmeniu priskiriamos prie saugių kilmės šalių.“;

(2) 79 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Vis dėlto 59 straipsnio 2 dalis, 61 straipsnio 2 dalis ir 61 straipsnio 5 dalies b punktas taikomi nuo Reglamento (ES).../... [kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo pagal Direktyvos 2013/32/ES 36 ir 37 straipsnius ir saugios kilmės šalies koncepcijos taikymo pagal Direktyvos 2013/32/ES 38 straipsnį iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348] įsigaliojimo dienos.“;

(b) 3 dalis papildoma šia pastraipa:

„Iki 2026 m. birželio 12 d. valstybės narės gali taikyti 42 straipsnio 1 dalies j punktą ir 42 straipsnio 3 dalies e punktą kaip pagrindą taikyti paspartintą nagrinėjimo procedūrą pagal Direktyvos 2013/32/ES 31 straipsnio 8 dalį arba procedūrą, vykdomą pasienyje arba tranzito zonose pagal Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnį.“;

(3) šio reglamento priedo tekstas pridedamas kaip II priedas.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.*

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*

TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ ASPEKTŲ PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA 3

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas 3

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys) 3

1.3. Tikslas (-ai) 3

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai) 3

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai) 3

1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis 3

1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai 3

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su: 4

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas 4

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį 4

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais. 4

1.5.3. Panašios patirties išvados 4

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis 5

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą 5

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė 6

1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai) 6

2. VALDYMO PRIEMONĖS 8

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės 8

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os) 8

2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas 8

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as) 8

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą) 8

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės 9

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS 10

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės) 10

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams 12
3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka 12
3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai 12
3.2.1.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai 17
3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas 22
3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka 24
3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai 24
3.2.3.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai 24
3.2.3.3. Iš viso asignavimų 24
3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai 25
3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto 25
3.2.4.2. Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis 26
3.2.4.3. Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai 26
3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga 28
3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa 28
3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai 28
3.3. Numatomas poveikis pajamoms 29
4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI 29
4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai 30
4.2. Duomenys 30
4.3. Skaitmeniniai sprendimai 31
4.4. Sąveikumo vertinimas 31
4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės 32

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl reglamento, kuriuo dėl saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašo sudarymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys)

Prieglobstis

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai)

Pasiūlymu siekiama trečiąsias šalis Sąjungos lygmeniu priskirti prie saugių kilmės šalių ir sustiprinti saugios kilmės šalies (SKŠ) koncepcijos taikymą.

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas

Pasiekti aukštesnį konvergencijos lygį trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2024/1347, (toliau – Priskyrimo reglamentas), srityje.

2 konkretus tikslas

Pašalinti kai kuriuos esamus valstybių narių saugių šalių nacionalinių sąrašų skirtumus, susijusius su į sąrašą įtrauktomis šalimis.

3 konkretus tikslas

Paankstinti galimybę priskirti šalis prie SKŠ ir saugių trečiųjų šalių (STŠ), nustatant išimtis (Prieglobsčio procedūros reglamento 59 straipsnio 2 dalis ir 61 straipsnio 2 dalis), kad valstybės narės galėtų lanksčiau tai daryti nacionaliniu lygmeniu.

4 konkretus tikslas

Anksčiau suteikti galimybę pagal pasienio arba paspartintą procedūrą nagrinėti prašymus, gaunamus iš prašytojų, turinčių trečiosios šalies, kurios atžvilgiu sprendžiančiųjų institucijų ES lygmeniu priimtų sprendimų dėl tarptautinės apsaugos suteikimo dalis sudaro 20 proc. arba mažiau, pilietybę.

1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

1. Užtikrintas didesnis teisinis aiškumas ir nuoseklumas taikant saugios kilmės šalies koncepciją.

2. Užtikrinta didesnė prieglobsčio procedūrų konvergencija, be kita ko, kiek tai susiję su prašytojų iš tam tikrų šalių, kuriems turėtų būti taikoma įprasta procedūra, kategorijomis.

3. Padidintas prieglobsčio procedūrų veiksmingumas ir sumažintas spaudimas ES prieglobsčio sistemoms bei piktnaudžiavimas jomis.

1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Dalinių pakeitimų poveikis:

1. prašytojų iš Sąjungos lygmeniu prie saugių kilmės šalių priskirtų šalių prašymų patenkinimo rodikliui;

2. pagal įprastą, paspartintą ir pasienio procedūras nagrinėjamų prašymų, gautų iš piliečių, kurių kilmės šalis priskirta prie saugių kilmės šalių, skaičiui;

3. valstybių narių, kurios naudojasi nacionaliniais šalių priskyrimo prie SKŠ arba STŠ mechanizmais pagal 59 straipsnio 2 dalį ir 61 straipsnio 2 dalį, skaičiui;

4. valstybių narių, kurios taiko išimtis nustatydamos SKŠ arba STŠ, skaičiui;

5. prieglobsčio prašytojų, kuriems taikoma paspartinta arba pasienio procedūra, remiantis mažesniu nei 20 proc. prašymų patenkinimo rodikliu, skaičiui.

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai[8]

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pagal Prieglobsčio procedūros reglamento 75 straipsnį, valstybės narės privalo parengti nacionalinius įgyvendinimo planus, grindžiamus Komisijos parengtu bendru Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo planu. Komisija turi atidžiai stebėti, kaip įgyvendinami nacionaliniai įgyvendinimo planai. Pradėjus taikyti pakto teisės aktus, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA) stebės operatyvinį ir techninį bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) taikymą pagal EUAA reglamento (Reglamentas (ES) 2021/2303) 14 straipsnį. Saugios kilmės šalies koncepcijos taikymas bus EUAA vykdomos stebėsenos dalis. Be to, metinėse ataskaitose, kurias Komisija turi priimti pagal Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento 9 straipsnį, turi būti pateikti EUAA vykdomos stebėsenos rezultatai. Komisija turi atsižvelgti į šiuos įvairius elementus vertindama, ar valstybės narės patiria migracijos spaudimą, jo pavojų arba susiduria su reikšminga migracijos padėtimi, taip pat nustatydama, ar valstybė narė turi sisteminių trūkumų, kurie galėtų turėti didelių neigiamų padarinių Dublino sistemos veikimui.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Saugios kilmės šalies koncepcija ir prieglobsčio procedūros reglamentuojamos ES teise pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą (Reglamentą (ES) 2024/1348).

[8] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Nesiėmus veiksmų ES lygmeniu, valstybės narės ir toliau nacionaliniu lygmeniu priskirtų skirtingas šalis prie saugių kilmės šalių, todėl nacionaliniai saugių kilmės šalių sąrašai labai skirtųsi. Dėl skirtingų nacionalinių požiūrių tebevyrautų teisinis netikrumas, padidėtų bylinėjimosi rizika ir būtų pakenkta vienodam prieglobsčio taisyklių taikymui visoje Sąjungoje, o tai taip pat lemtų antrinį judėjimą. Nesiėmus suderintų veiksmų, valstybėms narėms taip pat būtų sudėtinga sąžiningai dalytis našta. Veikiant ES lygmeniu, šiuo pasiūlymu užtikrinamas šalių, kurios Sąjungos lygmeniu priskirtos prie saugių kilmės šalių, suderinimas, teisinis tikrumas ir procedūrinės garantijos.

Numatoma sukurti ES pridėtinė vertė (*ex post*)

Įgyvendinus šį pasiūlymą padidės teisinis tikrumas ir procedūrų veiksmingumas, nes bus užtikrinta, kad prašytojams iš priskirtų šalių valstybės narės taikytų tos pačios rūšies prieglobsčio procedūrą.

Nustačius 20 proc. prašymų patenkinimo rodiklio ribą, kuriai esant bus taikomos paspartinta ir pasienio procedūros, bus užtikrinta, kad prieglobsčio ištekliai pirmiausia būtų naudojami tais atvejais, kai iš tikrųjų reikalinga apsauga, ir taip padidintas bendras bendros Europos prieglobsčio sistemos veiksmingumas.

ES lygmeniu Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai (EUAA) ir Komisijai vykdant priežiūrą bus užtikrinta, kad valstybės narės taikytų saugios kilmės šalies koncepciją visapusiškai laikydamosi pagrindinių teisių ir procedūrinių garantijų. Pasiūlymu suderinamas veiksmingumas ir teisingumas, užtikrinant, kad ES prieglobsčio sistema išliktų veiksminga, nuspėjama ir suderinta su tarptautiniais įsipareigojimais žmogaus teisių srityje.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Komisija jau siūlė sudaryti bendrą saugių kilmės šalių sąrašą 2015 ir 2016 m. Tarpinstitucinės derybos šiuo klausimu nepavyko dėl abiejų teisėkūros institucijų nesutarimų.

Būtent dėl šios priežasties rengiant šį pasiūlymą vyko kelios neformalios Komisijos tarnybų (Plėtros ir Rytų kaimynystės GD, Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Persijos įlankos reikalų GD, Tarptautinės partnerystės GD) ir EIVT konsultacijos, siekiant užtikrinti, kad atliekant analizę, kuria remiantis šalys priskirtos prie saugių kilmės šalių, būtų tinkamai atsižvelgta į priskirtų šalių ekspertines žinias ir kad vertinimas būtų pagrįstas konkrečiais ir patikrinamais įrodymais, be kita ko, susijusiais su konkrečiais rizikos profiliais.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Šis pasiūlymas grindžiamas Prieglobsčio procedūros reglamentu (Reglamentas (ES) 2024/1348) ir yra 2024 m. gegužės mėn. priimto Migracijos ir prieglobsčio pakto, kuriam finansavimas jau numatytas, dalis. Šiuo pasiūlymu nesukuriama jokios finansinės ar administracinės naštos Sąjungai. Todėl jis neturi poveikio Sąjungos biudžetui. Saugios kilmės šalies koncepcijos taikymas nėra naujas valstybėms narėms ir valstybės narės galės panaudoti lėšas, skirtas pagal jų nacionalines programas tiek iš esamo Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, tiek iš būsimų migracijos fondų, kad paremtų bet kokias šiai koncepcijai taikyti reikalingas investicijas. EUAA gali paremti valstybes nares, tuo pačiu tikslu skirdama joms darbuotojus pagal atitinkamus jų įgaliojimus.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Netaikoma

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

☐ **trukmė ribota**

– ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],

– ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☐ **trukmė neribota**

– įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

– vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)[9]

☐ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

– ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

– ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ Europos investicijų bankui ir Europos investicijų fondui;

– ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

– ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį;

– ☐ valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertes finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

---

[9] Informacija apie biudžeto vykdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BUDGpedia“ https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Komisija nuolat peržiūri padėtį atitinkamoje trečiojoje šalyje, atsižvelgdama, *inter alia*, į valstybių narių ir Prieglobsčio agentūros teikiamą informaciją apie paskesnius padėties toje trečiojoje šalyje pokyčius.

Pagal Prieglobsčio procedūros reglamento (Reglamentas (ES) 2024/1348) 75 straipsnį, valstybės narės turi parengti nacionalinius įgyvendinimo planus, grindžiamus Komisijos pateiktu bendru Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo planu, o Komisija atidžiai stebės jų įgyvendinimą. Pradėjus taikyti Paktą, EUAA prižiūrės operacinį ir techninį bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) taikymą pagal EUAA reglamento (Reglamentas (ES) 2021/2303) 14 straipsnį, įskaitant saugios kilmės šalies koncepcijos įgyvendinimą.

Komisijos metinėse ataskaitose pagal Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento (PMMR) 9 straipsnį bus pateikti EUAA vykdomos stebėsenos rezultatai, pagal kuriuos bus vertinama, ar valstybės narės patiria migracijos spaudimą arba susiduria su sisteminiais trūkumais, kurie galėtų daryti poveikį Dublino sistemos veikimui.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Netaikoma

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)

Vienas iš pagrindinių rizikos veiksnių, susijusių su siūlomu daliniu pakeitimu, yra tai, kad valstybės narės saugumo prezumpciją taikytų visiems prieglobsčio prašytojams, atvykstantiems iš kilmės šalių, kurios Sąjungos lygmeniu priskirtos prie saugių šalių. Siekiant sumažinti šią riziką, kelių prie saugių kilmės šalių priskirtų šalių atžvilgiu nurodyta, kad atliekant individualizuotą prieglobsčio prašymo vertinimą ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas prašytojams, kurių padėtis tose šalyse yra ypatinga, (pvz., smurto dėl lyties aukoms, žmogaus teisių gynėjams, religinėms mažumoms, LGBTIQ asmenims ir žurnalistams).

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Netaikoma

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Netaikoma

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Netaikoma, nes nėra finansinio poveikio ar poveikio darbuotojams.

Į toliau pateiktas dvi lenteles įrašykite tiek biudžeto eilučių, kiek reikia.

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA[10]	ELPA šalių[11]	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių [12]	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

[10] DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

[11] ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

[12] Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidatų.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	

<….> GD			Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO DFP 2021–2027**
			2024	**2025**	**2026**	**2027**	
Veiklos asignavimai							
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1a					**0,000**
	Mokėjimai	2a					**0,000**
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1b					**0,000**
	Mokėjimai	2b					**0,000**
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų[13]							
Biudžeto eilutė		3					**0,000**
IŠ VISO asignavimų <…….> GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

	Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO DFP**

[13] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

			2024	2025	2026	2027	2021–2027
IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
	Mokėjimai	5	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **<...> IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	Įsipareigojimai	= 4 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Mokėjimai	= 5 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

			Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO DFP 2021–2027**
			2024	**2025**	**2026**	**2027**	
IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
	Mokėjimai	5	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **<...> IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	Įsipareigojimai	= 4 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Mokėjimai	= 5 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	**IŠ VISO DFP 2021–2027**

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	4	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
	Mokėjimai	5	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		6	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS** (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Mokėjimai	= 5 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	**7**	„Administracinės išlaidos“[14]

<….> GD		Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	**IŠ VISO DFP 2021–2027**
• Žmogiškieji ištekliai		0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
• Kitos administracinės išlaidos		0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO <….> GD	Asignavimai	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

<….> GD	Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	**IŠ VISO DFP 2021–2027**
• Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
• Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**

[14] The necessary appropriations should be determined using the annual average cost figures available on the appropriate BUDGpedia webpage.

IŠ VISO <….> GD	Asignavimai	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	**IŠ VISO DFP 2021–2027**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS**	Įsipareigojimai	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Mokėjimai	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas (not to be completed for decentralised agencies)

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ⇩			Metai **2024**		Metai **2025**		Metai **2026**		Metai **2027**		Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 skirsnį)						**IŠ VISO**	
	ATLIKTI DARBAI																	
	Rūšis [15]	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS[16]																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		

15 Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

16 Apibūdinta 1.3.2 skirsnyje „Konkretus tikslas (-ai)“.

– Atliktas darbas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS																		
– Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO																		

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	**IŠ VISO 2021–2027**
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					
Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Tarpinė suma, neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
IŠ VISO	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto

Sąmatą surašyti etato ekvivalentais[17]

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**
• Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (būstinė ir Komisijos atstovybės)	0	0	0	0
20 01 02 03 (ES delegacijos)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)				
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES delegacijose)	0	0	0	0

[17] Please specify below the table how many FTEs within the number indicated are already assigned to the management of the action and/or can be redeployed within your DG and what are your net needs.

Administracinės paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	– būstinėje	0	0	0	0
	– ES delegacijose	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 7 išlaidų kategorija		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 7 išlaidų kategoriją		0	0	0	0
IŠ VISO		**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.4.3. Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai

IŠ VISO PATVIRTINTŲ ASIGNAVIMŲ IR IŠORĖS ASIGNUOTŲJŲ PAJAMŲ		Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**
• Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)					
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)		0	0	0	0
20 01 02 03 (ES delegacijos)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)		0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)					
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)		0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES delegacijose)		0	0	0	0
Administracinės paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	– būstinėje	0	0	0	0
	– ES delegacijose	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 7 išlaidų kategorija		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 7 išlaidų kategoriją		0	0	0	0
IŠ VISO		**0**	**0**	**0**	**0**

[Atsižvelgiant į tai, kad bendra tiek su darbuotojais, tiek su asignavimais susijusi padėtis 7 išlaidų kategorijoje yra įtempta, žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant generalinio direktorato darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate ar kitose Komisijos tarnybose.]

Pasiūlymui įgyvendinti reikalingi darbuotojai (etato ekvivalentais):

	Bus pasitelkiami dabartiniai Komisijos tarnybų darbuotojai	**Papildomi darbuotojai išskirtinėmis aplinkybėmis***		
		bus finansuojami pagal 7 išlaidų kategoriją arba iš	**bus finansuojami iš BA eilutės**	**bus finansuojami iš mokesčių**

		mokslinių tyrimų		
Etatų plano etatai			nėra duomenų	
Išorės darbuotojai (CA, SNE, INT)				

* Vykdytinų užduočių aprašymas, kai užduotis vykdo:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės darbuotojai	

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

Compulsory: the best estimate of the digital technology-related investments entailed by the proposal/initiative should be included in the table below.

Exceptionally, when required for the implementation of the proposal/initiative, the appropriations under Heading 7 should be presented in the designated line.

The appropriations under Headings 1-6 should be reflected as "Policy IT expenditure on operational programmes". This expenditure refers to the operational budget to be used to re-use/ buy/ develop IT platforms/ tools directly linked to the implementation of the initiative and their associated investments (e.g. licences, studies, data storage etc). The information provided in this table should be consistent with details presented under Section 4 "Digital dimensions".

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	**IŠ VISO DFP 2021–2027**
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
IT išlaidos (organizacijos)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Tarpinė suma, neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
IŠ VISO	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva):

– ☐ galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

– ☐ reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

– ☐ Reikia persvarstyti DFP.

3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

– ☐ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

– ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**	Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą					
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų					

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

– ☐ nuosaviems ištekliams

– ☐ kitoms pajamoms

– ☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis[18]			
		Metai **2024**	Metai **2025**	Metai **2026**	Metai **2027**
……. straipsnis					

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

Netaikoma, nes tai yra tikslinis Prieglobsčio procedūros reglamento dalinis pakeitimas, o visi su skaitmeniniais aspektais susiję klausimai įtraukti į Migracijos ir prieglobsčio paktą. Papildomų skaitmeninių elementų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti, nėra

[18] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo sąnaudų.

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

[1 reikalavimas (R1): …]

[2 reikalavimas (R2): …]

4.2. Duomenys

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

4.4. Sąveikumo vertinimas

4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės